

Keuzedeel mbo

Gezonde leefstijl in de kinderopvang of op school

Code

K1469

Ontwikkeld door: SBB in samenwerking met de programma's Gezonde Kinderopvang en Gezonde School, mbo Rijnland, Summa College en Stichting Consortium Beroepsonderwijs

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport

1. Algemene informatie

D1: Gezonde leefstijl in de kinderopvang of op school

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Het keuzedeel sluit aan bij twee landelijke programma's die kinderopvangorganisaties en scholen ondersteunen om een gezonde leefstijl bij kinderen te stimuleren: het programma Gezonde Kinderopvang en het programma Gezonde School. Beide programma's willen stimuleren dat kinderen opgroeien in een gezonde en veilige omgeving en waar een gezonde leefstijl van kinderen vanzelfsprekend is. Het programma Gezonde Kinderopvang (<https://www.gezondekinderopvang.nl>) ondersteunt kinderopvangorganisaties met een leertraject voor coaches Gezonde Kinderopvang en een praktisch stappenplan om te komen tot structurele aandacht voor een gezonde leefstijl van kinderen. Het programma Gezonde School (<https://www.gezondeschool.nl>) ondersteunt onderwijsprofessionals om aandacht voor een gezonde leefstijl op school te borgen, onder andere met een Gezonde School-aanpak. Bij beide programma's werken verschillende kennisinstituten en branche- en koepelorganisaties samen aan de uitvoering van het programma.

De programma's Gezonde Kinderopvang en Gezonde School hebben lesmateriaal beschikbaar voor de uitvoering van dit keuzedeel waar ROC's gebruik van kunnen maken. Informatie is te vinden op www.Gezondekinderopvang.nl

Het keuzedeel is gericht op beginnend beroepsbeoefenaren die in de kinderopvang (inclusief bso) of in het basisonderwijs werkzaam zijn, maar is ook toepasbaar in andere contexten waar de beginnend beroepsbeoefenaar werkt met jonge kinderen (0 tot 12 jaar).

Relevantie van het keuzedeel

De gezondheidsmonitor Jeugd 2023 toont een toename van ongezond gedrag onder jongeren, onder andere een groei van ernstig overgewicht, vapes en problematisch gebruik van sociale media. Hoe eerder aandacht wordt besteed aan een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving om gezondheidsproblemen te voorkomen, hoe efficiënter. Kinderopvangorganisaties en scholen zien zichzelf als een belangrijke schakel in het aanleren van gezonde gewoontes bij jonge kinderen en geven vorm aan een preventieve rol bij het bevorderen van een gezonde leefstijl. Beginnend beroepsbeoefenaren die in de kinderopvang of het basisonderwijs werken zijn deskundigen als het gaat om opvoeden en beschikken over een heel arsenaal aan pedagogische vaardigheden die ook in te zetten zijn voor het aanleren en stimuleren van een gezonde leefstijl bij kinderen in samenwerking met ouders/vervangende opvoeders. De belangstelling voor de programma's Gezonde Kinderopvang en Gezonde School toont aan dat er behoefte is aan beginnend beroepsbeoefenaren met kennis en kunde op het gebied van gezonde leefstijl. De beginnend beroepsbeoefenaren die dit keuzedeel hebben gevolgd, kunnen op verschillende manieren een bijdrage leveren aan het bevorderen van een gezonde leefstijl in de organisatie waar ze werken. Eventueel kunnen ze zich verder specialiseren tot coach voor een gezonde leefstijl in hun organisatie.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel is bedoeld voor pedagogisch medewerkers, onderwijs-assistenten en medewerkers sport en bewegen in de kinderopvang, buitenschoolse opvang of in het basisonderwijs. Dit keuzedeel biedt een verdieping gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen van 0 tot 12 jaar. In het keuzedeel komen diverse leefstijlthema's aan bod. De beginnend beroepsbeoefenaar leert verschillende manieren om een gezonde leefstijl in de kinderopvangorganisatie of school te bevorderen, zoals een bijdrage aan:

- voorstellen voor verbeteringen in de organisatie op het gebied van gezonde leefstijl;
- de organisatie en uitvoering van projecten die een gezonde leefstijl bij kinderen bevorderen;
- informatievoorziening naar collega's en/of ouders/vervangende opvoeders over leefstijlthema's.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Draagt bij aan een gezonde kinderopvang of school

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar signaleert en benut kansen om een gezonde leefstijl in de kinderopvangorganisatie of school te bevorderen. De werkzaamheden vragen (specialistische) kennis van diverse leefstijlthema's en sociale en communicatieve vaardigheden. De complexiteit van het werk zit voornamelijk in de diversiteit van de werkzaamheden en de variatie in leefstijlthema's. Dit vraagt van de beginnend beroepsbeoefenaar dat die flexibel kan schakelen binnen de richtlijnen en doelstellingen van de organisatie. De variatie aan leefstijlthema's en steeds veranderende inzichten over een gezonde leefstijl vragen tevens een lerende houding.

*De werkzaamheden en kennis en vaardigheden in dit keuzedeel zijn gericht op kinderen van 0 tot 12 jaar.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar voert diens werkzaamheden deels zelfstandig uit, deels in samenwerking met collega's en in- en externe deskundigen uit het netwerk rondom de organisatie. De beginnend beroepsbeoefenaar draagt verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de eigen werkzaamheden en diens aandeel in de samenwerking. Eindverantwoordelijkheid ligt bij de leidinggevende en/of de verantwoordelijke functionaris.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van het belang van een gezonde leefstijl voor het welbevinden van kinderen
- heeft kennis van gezonde voeding in relatie tot de ontwikkelingsfase van een kind
- heeft specialistische kennis van beweegmogelijkheden en uitdagend spel in relatie tot de (motorische) ontwikkeling van kinderen
- heeft kennis van sekse, gender en seksuele diversiteit
- heeft specialistische kennis van gezondheidsverschillen, inclusiviteit en diversiteit in relatie tot leefstijl
- heeft kennis van de invloeden van natuurbeleving op de gezondheid van kinderen
- heeft specialistische kennis van de invloeden van (sociale)media op kinderen
- heeft kennis van het netwerk van landelijke en lokale (kennis)organisaties die actief zijn op het terrein van gezonde leefstijl
- kan gezond gedrag bij kinderen bevorderen op diverse leefstijlthema's, zoals: voeding, bewegen, seksuele ontwikkeling, mediawijsheid, natuur of een ander relevant leefstijlthema
- kan reflecteren op de eigen leefstijl aan de hand van kenmerken van een gezonde leefstijl
- kan samenwerken aan gezonde leefstijlprojecten voor kinderen
- kan sociale en communicatieve vaardigheden toepassen in gesprekken, overleggen en presentaties
- kan motivatietechnieken toepassen bij het bevorderen van een gezonde leefstijl
- kan voorstellen voor aanpassingen in beleid en uitvoering formuleren en onderbouwen
- kan presentatievaardigheden toepassen bij het geven van informatie over leefstijlthema's
- kan onderzoeksvaardigheden toepassen

D1-K1-W1: Doet een voorstel voor het bevorderen van een gezonde leefstijl in diens organisatie

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar onderzoekt mogelijkheden voor het bevorderen van een gezonde leefstijl van het kind/de kinderen op de locatie of groep. Hiervoor bekijkt die het pedagogisch beleids- of werkplan van de locatie aan de hand van de leefstijlthema's, observeert dagelijkse activiteiten en voert gesprekken met collega's. De beginnend beroepsbeoefenaar legt de bevindingen vast. Op basis van de bevindingen doet die een voorstel om structurele aandacht voor een gezonde leefstijl in de kinderopvangorganisatie of school te borgen, bijvoorbeeld een aanpassing van dagelijkse activiteiten of een aanvulling in het werkplan. Vervolgens bespreekt die dit voorstel met de leidinggevende en/of de verantwoordelijke functionaris.

Resultaat

Een voorstel gericht op het borgen van structurele aandacht voor een gezonde leefstijl in de kinderopvangorganisatie of school.

Gedrag

D1-K1-W1: Doet een voorstel voor het bevorderen van een gezonde leefstijl in diens organisatie

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- gaat methodisch te werk bij het onderzoeken en benutten van kansen voor het bevorderen van een gezonde leefstijl;
- legt de bevindingen nauwkeurig vast;
- vertaalt de bevindingen op deskundige wijze naar één of meer voorstellen;
- brengt diens voorstel(len) duidelijk over, zowel schriftelijk als mondeling.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Onderzoeken

D1-K1-W2: Levert een bijdrage aan projecten over leefstijlthema's

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar neemt deel aan projecten en activiteiten over leefstijlthema's. Hiervoor werkt die samen met collega's en/of organisaties uit het (lokale) netwerk van de eigen organisatie, zoals (andere) kinderopvangorganisaties, (andere) scholen, sportverenigingen, welzijnsorganisaties, GGD, gemeenten of kennisorganisaties. De beginnend beroepsbeoefenaar neemt deel aan overleg en afstemming en organiseert en begeleidt projectactiviteiten in de eigen organisatie.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een bijdrage geleverd aan projecten over leefstijlthema's.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- neemt actief deel aan projecten en activiteiten;
- werkt constructief samen met collega's en/of organisaties uit het (lokale) netwerk;
- werkt methodisch bij het organiseren en begeleiden van projectactiviteiten.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Relaties bouwen en netwerken

D1-K1-W3: Geeft informatie over leefstijlthema's

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar geeft informatie aan collega's of ouders/vervangende opvoeders over leefstijlthema's, bijvoorbeeld in een (ouder)gesprek, werkoverleg, themabijeenkomst of ouderavond. Hiervoor werkt die samen met collega's en/of externe deskundigen. De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt op basis van de doelgroep en doel van het gesprek/de bijeenkomst welke informatie die wil overbrengen en hoe die de informatie wil overbrengen (de vorm). Vervolgens bereidt die het gesprek/overleg/bijeenkomst voor door informatie te verzamelen en in de gekozen (presentatie)vorm te verwerken. In het gesprek of de bijeenkomst geeft die duidelijke informatie aan deelnemers, reikt mogelijkheden aan voor toepassingen in dagelijkse situaties en beantwoordt vragen.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft passende informatie gegeven over leefstijlthema's aan collega's of ouders/vervangende opvoeders.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- maakt doelbewuste keuzes bij het bepalen van de inhoud en vorm voor het gesprek of de bijeenkomst;
- werkt constructief samen met collega's en/of (externe) deskundigen;
- geeft op deskundige wijze informatie, tips en antwoorden op vragen;
- maakt doelmatig gebruik van (technische) hulpmiddelen;
- stimuleert de collega's of ouders/vervangende opvoeders op positieve wijze tot een gezondere leefstijl;
- communiceert op respectvolle wijze met collega's of ouders/vervangende opvoeders.

D1-K1-W3: Geeft informatie over leefstijlthema's

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Analyseren, Onderzoeken